

2 340 1895
НОВОМЕ САДУ У СУБОТУ 18. ФЕБРУАРА 1895.

ГОД. XX.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 9.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЏИЋ.

Излази за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свагда о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

МИЛОРАД П. ШАПЧАНИН.

Рођ. 1842. † 14. фебруара 1895.

са
не
ки

а
чен
ла-
про-

вићку,
Дим.
шу

Угасио се живот, који је посвећен био свестраном просветном напретку народа српскога!

Престале су гледати бистре, паметне очи, из којих је сјала благост и доброта срца. Занемела су медна уста, која су нас заносном речитошћу својом поучавала, да се одушевљавамо за све, што нас води величини и срећи народној!

Малаксала је снажна, вешта рука, која је пуних тринаест година мудро и разборито, вољно и самопрегором, на радост и утеху сваког правог пријатеља позоришне уметности у нас, управљала народним позориштем, том просветном државицом у држави српској.

За навек је престало куцати племенито, велико срце српско, из ког је никло много и много невен-цвеће миља и умиља у славу лепа гласа књижевности српске.

Престао је мислити ум, који је светилом својим оживљавао многе и многе слике и прилике просветног и народног нам живота.

Престао је живети човек племенита срца, добре, благе душе, узвишена духа, човек, у ком је верна љуба изгубила нежна и у љубави одана јој мужа, деца брижљива наставника, хранитеља и бранитеља свога од свака зла и напасти, а пријатељи поуздана друга и у злу и у добру искрена, права пријатеља.

Престало је живети све, што је трошно и земаљско било на покојнику, милом нам и драгом, ал' нису престали нити ће престати живети дивни створови ума му и срца, створови, који ће живети докле год буде Срба на свету!

Ал' ако је и престао бити међу нама, ко може рећи, да смо га изгубили?

Та осећамо, та знамо ми сви, да му је дух остао међу нама, да нас храбри, да не малакшемо у тежњи за узорима народним, да нас одушевљава, да не клонемо у борби за опстанак нам народни.

Дух његов напаја и напајаће, као оно сјајно сунце небеском светлошћу и топлотом, срца наша, која га траже и вапију за њим под сињим теретом големе нам туге! Та туга за драгим нам покојником нека буде у срцу нашем жртвеник, на ком ћемо свеудиљ приносити жртве паљенице у што већу славу, хвалу и дику његову!

Поклонимо се светлој му успомени и захвалимо се Богу, што нам га даде по великој милости својој, да нам сјаје као оно светла звезда на небу просветног нам живота!

Бог му дао души у рају насеља, а међу нама нека му је слава и спомен до века!

Л И С Т И Њ И.

МИЛОРАД П. ШАНЧАНИН.

Књижевник од струке и наклоности, који је с вољом и с убеђењем радио на пољу наше литературе више од 30 година, склопио је на веки очи своје 14. фебруара о. г. Подмукла болест оборила је снажно тело његово — из руку му испале перо, којим је као мало ко умео слатко и складно да испише осећаје и назоре своје. Чедан и пријатан речима, био је такав исти и пером; његова вила није познавала ни двоумице, а камо ли нео-

тесаности. Можда ни један књижевник српски није у својим радовима тако избегавао речи, које би се могле и друкче разумети, као што је то чинио он. За то су му и дела у свима круговима радо била примљена, а ни најосетљивији моралиста или фарисеј не би им могао штогод приговорити. Осим те особине, красили су му списе још и прикладан и мио стил и језик, каквим новији нараштај не уме више да влада. Може бити да је у том стилу и језику било по кад кад и сувише нежности, и сувише тражених и заокругљених израза и реченица; али то је опет било све за то, да читаоцима предмет свога разлагања што јасније предочи и прикаже, да се не би друкче разумео, него како га је он сам замислио и хтео.

Милорад П. Шапчанин радио је на свима огранцима песништва српског: писао је песме, приповетке и драме. Највише успеха је постигао својим приповеткама, особито приповеткама у стиховима, тако званим епским спевима. До год је појезије српске, дотле ће се с хвалом и с одушевљењем спомињати: „Невеста Љутице Богдана“, „Монах“ и „Краљево звоно“, ти прекрасни изливи праве појезије. Лирске песме његове угледале су света у збирци: „Жубори и вихори“. У њима се, осим наведених особина, истиче још и снажна религиозност и искрено веровање, што га је све, нема сумње, навело да и у многим приповеткама приказује свештеника и калуђера, свештенство и манастир, како би религиозном осећању свом дао песничка израза. То га је навело, да напише и драме: „Задужбина цара Лазара“ и „Богумиле“, да у обема истакне природну надмоћ и победу православља над јереси. Та религиозност је, по свој прилици, и била основа његове чедности, а и углађености у саобраћају са људима.

У својим приповеткама служио се Шапчанин најрадије каквим доживљајем, било својим или туђим. Тај доживљај или догађај истакао је и згодно осветлио са свију страна, те је око њега тако склопио и приповетку. Језгра његових прича у главном је основана на искуству, узета је дакле из живота; то је и чинило, те су му приповетке биле појмљиве, приступачне па и омиљене. У доцније доба ушлео је у своје приче и ствари мистичкога правца, а то се опет из његове религиозности даје протумачити, која често баш код таквих људи хоће да удари правцем тим. Не наводи њих сумња на такво посматрање, на такве рефлексије, већ непојимање природних утецаја на живот и његових функција, који се у неку руку косе са његовим назорима, убеђењима па и са веровањем. У лирским песмама је Шапчанин у главном идеалиста и најрадије се кретао по традиционалним упутствима свеопште лирике. Ипак се и ту ретко упуштао у приказ неисцрпљиве теме свију лиричара, у приказ свемоћне љубави. А кад се и латио ње, он је певао химне у славу брачне љубави, певао је својој жени, својој љуби, или је певао песме у славу братске и сестринске љубави.

У својим драмама био је Шапчанин пре свега патриота и најрадије је певао славне моменте из повеснице српске, како би ти моменти баш утицали на садашњу генерацију, њу тешили а уједно и храбрили опет на славна дела. „Душан Силни“ таква је драма, која се управо већма одликује тенденцијом него драмским склопом. Са истог новишта ваља му посматрати и малу драму: „Милош у Латинима“, намењену младом нараштају српском.

Религиозност, патриотизам и чедност јесу дакле најважнији елементи у свима списима његовим; на њих се може наићи готово на свакој страни његових дела; они дакле најмоћније обележавају и књижевни рад Милорада П. Шапчанина.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

9. Представа. У ДУНЂЕРСКОМ ПОЗОРИШТУ. У претплати 8.

У Новоме Саду, у суботу 18. фебруара (2. марта) 1895.

ПРВИ ПУТ:

ПОП ДОБРОСЛАВ.

Слика из српског народног живота у 4 чина, по туђој замисли написао П. Адамов, музика од Х. Дубека. — Редитељ: Добриновић.

ОСОБЕ:

Доброслав Поповић, парох — Спасић.	Рука, названа Дроњкова, си-
Прока Станчевић, назван Ко-	роче код пароха — — — М. Марковићка.
привица, сељак, газда — Николић.	Први назаренац — — — Тодосић.
Рада, Прокин син — — — Марковић.	Други назаренац — — — Жикић.
Гаја Шуваклијин, ковач — Добриновић.	Прва назаренка — — — З. Ђуришићева.
Матија Оморац, црквењак — Душановић.	Друга назаренка — — — К. Жикићка.
Јоца Бабић, назван Зврц, про-	Трећа назаренка — — — Д. Васиљевићка.
пали трговац, а сад повере-	Прва девојка — — — — — Ј. Весићева.
није безбедности — — — Васиљевић.	Друга девојка — — — — — Д. Весићева.
Сватарица у пароховој	Трећа девојка — — — — — Љ. Душановићка.
кући — — — — — М. Тодосићка.	Први сељак — — — — — Стефановић.
	Други сељак — — — — — Илић.

се у селу у наше дане: први чин (назаренска скупштина) у прокиној кући; чин неколико дана касније у попиној кући; трећи чин сутра дан пред црквом; четврти чин тај исти дан у попиној кући.

Лазнице могу се добити у књижари Браће М. Поповића од 9—12 сахата пре подне и од 3—5 сахата после подне и после на каси.

Болесна : Ј. Добриновићка.

Почетак тачно у 7¹/₂, свршетак у 10¹/₂ сахата у вече.